

THỰC TRẠNG QUẢN LÝ, SỬ DỤNG PHƯƠNG TIỆN ĐO NHÓM 2 VÀ ĐỀ XUẤT CÁC GIẢI PHÁP BẢO VỆ QUYỀN LỢI NGƯỜI TIÊU DÙNG TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH QUẢNG BÌNH

NGUYỄN VĂN THIỆU

Chi cục Tiêu chuẩn Đo lường Chất lượng Quảng Bình

1. Đặt vấn đề

Hoạt động đo lường là một trong những hoạt động đóng một vai trò rất quan trọng và không thể thiếu được trong đời sống kinh tế - xã hội của đất nước. Đo lường thống nhất và chính xác góp phần đảm bảo công bằng xã hội, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của mọi tổ chức, cá nhân trong giao dịch kinh tế và dân sự; sử dụng tiết kiệm tài nguyên thiên nhiên, vật tư, năng lượng; đảm bảo an toàn; bảo vệ sức khỏe và môi trường; đẩy mạnh phát triển khoa học và công nghệ; tăng cường hiệu lực quản lý nhà nước; là công cụ đắc lực góp phần nâng cao năng suất, chất lượng, phát triển kinh tế - xã hội và hội nhập kinh tế quốc tế.

Công tác quản lý nhà nước về đo lường gắn liền với việc xây dựng và ứng dụng các cơ sở khoa học, kỹ thuật, pháp lý, tổ chức và kinh tế - xã hội để đạt được mục tiêu là nhằm đảm bảo tính thống nhất và độ chính xác cần thiết của phép đo. Những vấn đề liên quan trực tiếp đến mục tiêu này như quy định đơn vị đo lường pháp định, thiết lập hệ thống chuẩn đo lường quốc gia, hệ thống kiểm định, hiệu chuẩn, thử nghiệm phương tiện đo, chuẩn đo lường... trở thành những nhiệm vụ rất quan trọng của quản lý nhà nước về đo lường.

Trọng tâm của công tác quản lý nhà nước về đo lường là quản lý phương tiện đo, đặc biệt là phương tiện đo nhóm 2, nhằm đảm bảo tính thống nhất và chính xác của hoạt động đo lường. Phương tiện đo nhóm 2 gồm những phương tiện đo được sử dụng để định lượng hàng hóa, dịch vụ trong mua bán, thanh toán, bảo đảm an toàn, bảo vệ sức khỏe cộng đồng,

bảo vệ môi trường, trong thanh tra, kiểm tra, giám định tư pháp và trong các hoạt động công vụ khác được kiểm soát theo yêu cầu kỹ thuật đo lường quy định tại văn bản kỹ thuật đo lường Việt Nam hiện hành.

Trong thời gian gần đây, cùng với sự phát triển kinh tế, phương tiện đo nhóm 2 ngày càng tăng nhanh về số lượng và chất lượng. Cùng với đó hiện tượng vi phạm quy định về đo lường phát sinh ngày càng phức tạp, tinh vi hơn. Trong thời gian qua, các cơ quan chức năng trong cả nước thường xuyên phát hiện các hành vi vi phạm về phương tiện đo trong một số hoạt động như: kinh doanh xăng dầu, vận tải hành khách bằng taxi, kinh doanh điện năng, nước sạch, khám chữa bệnh trong y tế, kinh doanh vàng... Những hành vi vi phạm thông thường như: sử dụng công nghệ cao để gian lận, can thiệp, điều chỉnh phương tiện đo làm thay đổi sai số phép đo nhằm gian lận, không thực hiện kiểm định phương tiện đo hoặc quá hạn nhưng không thực hiện kiểm định lại, bảo quản, tự kiểm tra định kỳ phương tiện đo chưa được chú trọng..., đặt ra không ít thách thức cho công tác quản lý phương tiện đo. Việc tổ chức điều tra, khảo sát phương tiện đo nhóm 2 trên địa bàn tỉnh Quảng Bình là hết sức cần thiết nhằm đánh giá đúng thực trạng từ đó đề ra các giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả quản lý về đo lường, đem lại công bằng, khách quan trong thương mại, bảo đảm công bằng xã hội, an toàn trong sản xuất, kinh doanh, sinh hoạt, bảo vệ sức khỏe, nâng cao năng suất lao động, chất lượng sản phẩm, hạn chế các hành vi tiêu cực, gian lận về đo lường

trong thương mại.

Nội dung nghiên cứu là điều tra, khảo sát hiện trạng quản lý, sử dụng phương tiện đo nhóm 2 của các tổ chức, cá nhân trên địa bàn tỉnh Quảng Bình, gồm: Phương tiện đo sử dụng trong hoạt động công vụ; phương tiện đo sử dụng trong hoạt động mua bán, thanh toán; phương tiện đo bảo đảm an toàn, bảo vệ sức khỏe cộng đồng và bảo vệ môi trường.

2. Kết quả nghiên cứu

Thực trạng quản lý, sử dụng phương tiện đo nhóm 2 theo từng 3 nhóm lĩnh vực: phương tiện đo sử dụng trong hoạt động công vụ; phương tiện đo sử dụng trong hoạt động mua bán, thanh toán; phương tiện đo bảo đảm an toàn, bảo vệ sức khỏe cộng đồng và bảo vệ môi trường hiện nay trên địa bàn tỉnh Quảng Bình khá phong phú về chủng loại, chiếm hầu hết trong danh mục phương tiện đo nhóm 2 theo quy định tại Thông tư số 23/2013/TT-BKHCN. Trong hoạt động công vụ, phương tiện đo nhóm 2 được sử dụng trong các hoạt động thanh tra, kiểm tra, giám định tư pháp... tại các tổ chức như: các phòng cảnh sát, thanh tra giao thông, giám định y khoa - pháp y với các phương tiện đo như phương tiện đo kiểm tra nồng độ cồn, tốc độ phương tiện giao thông, cân kiểm tra tải trọng xe cơ giới, cân, thước, nhiệt kế, phương tiện đo điện tim, huyết áp kế, phương tiện đo độ ồn, độ rung, kiểm tra chất lượng nước... Phương tiện đo sử dụng trong mua bán, thanh toán giữa các tổ chức, cá nhân phổ biến như công tơ điện, đồng hồ nước lạnh, cột đo xăng dầu, xitec ô tô, taximet, cân sử dụng trong kinh doanh vàng, cân ô tô, cân đồng hồ lò. Trong lĩnh vực đảm bảo an toàn, bảo vệ môi trường, các phương tiện như áp kế, các phương tiện dùng trong hoạt động quan trắc môi trường (phương tiện đo độ rung, độ ồn, đo các chỉ tiêu của nước...).

Hầu hết các phương tiện đo nhóm 2 được sử dụng phù hợp với các yêu cầu kỹ thuật đo lường được các nước trên thế giới áp dụng phổ biến. Nhiều phương tiện sử dụng bộ chỉ thị điện tử hiện đại, dễ dàng thao tác, sử dụng như: cột đo xăng dầu, cân ô tô, cân phân tích,

phương tiện kiểm tra nồng độ cồn, tốc độ xe cơ giới... Các phương tiện đo sử dụng công nghệ cao phần lớn được nhập khẩu nguyên chiếc, một số được sản xuất, lắp ráp trong nước bởi các công ty liên doanh hoặc trên cơ sở các linh kiện nhập khẩu. Các phương tiện đo hoặc các bộ phận sản xuất trong nước có công nghệ đơn giản, chủ yếu về cơ khí (thân vỏ cột đo xăng dầu, xitec ô tô, bàn cân ô tô, cân đồng hồ lò xo...).

Về nhận thức quy định pháp luật đối với phương tiện đo nhóm 2: Phần lớn các tổ chức quản lý, sử dụng phương tiện đo nhóm 2 đã nắm bắt được quy định của pháp luật đối với phương tiện đo nhóm 2: quy định về kiểm định, phê duyệt mẫu, kiểm tra định kỳ, theo dõi bảo quản phương tiện đo. Tiêu biểu như các tổ chức, doanh nghiệp kinh doanh điện, nước, xăng dầu, taxi, vàng, sử dụng cân ô tô, các cơ sở y tế, các đơn vị hoạt động công vụ và bảo vệ môi trường. Tuy nhiên, vẫn còn một bộ phận sử dụng phương tiện đo chưa biết hoặc chưa nắm bắt một cách đầy đủ. Trên 31% các hộ kinh doanh, mua bán ở các chợ, cửa hàng (phương tiện đo sử dụng chủ yếu là cân đồng hồ lò xo) chưa biết quy định phương tiện đo phải thực hiện kiểm định định kỳ hàng năm.

Về tình hình chấp hành quy định của pháp luật: Các tổ chức thực hiện tốt việc kiểm định định kỳ theo quy định thuộc các lĩnh vực: kinh doanh xăng dầu, điện, taxi, vàng, sử dụng cân ô tô, các đơn vị hoạt động công vụ và bảo vệ môi trường, với tỉ lệ kiểm định 100% phương tiện đo. Trong lĩnh vực y tế, các bệnh viện phòng khám lớn đã chấp hành quy định, tuy nhiên tại một số phòng khám chưa thực hiện thường xuyên với 7,7% phương tiện đo được khảo sát chưa thực hiện kiểm định hoặc hết hạn kiểm định. Trong lĩnh vực kinh doanh nước sạch, Công ty Cổ phần cấp nước Quảng Bình, đơn vị cấp nước lớn nhất tại thành phố Đồng Hới, thị xã Ba Đồn và các thị trấn trên địa bàn tỉnh đã chấp hành thường xuyên quy định theo quy định. Ở các đơn vị cấp nước nhỏ do các địa phương quản lý, còn một số đơn vị chưa quản lý chặt chẽ quy định này. Ở các trung tâm

thương mại, chỉ các siêu thị lớn sử dụng các phương tiện đo để định lượng hàng hóa bán lẻ, các đơn vị này đã quản lý và chấp hành kiểm định phương tiện đo. Riêng tại các chợ, cửa hàng, đại lý bán lẻ tỉ lệ phương tiện đo chưa thực hiện kiểm định chiếm tỉ lệ khá lớn lên đến 49% tổng số phương tiện được khảo sát. Một số tổ chức quản lý phương tiện đo đảm bảo an toàn (áp kế) thực hiện kiểm định mang tính đại diện, đối phó và vẫn còn đơn vị chưa thực hiện kiểm định phương tiện đo có vai trò quan trọng trong công tác đảm bảo an toàn phòng chống cháy nổ này.

Công tác quản lý, theo dõi, bảo quản phương tiện đo trong một số lĩnh vực còn nhiều bất cập. Một số tổ chức, đơn vị chưa quản lý chặt chẽ phương tiện đo như: chưa phân công đơn vị, cán bộ phụ trách; chưa lập và lưu giữ danh mục và thông tin cụ thể về phương tiện đo; thất lạc hồ sơ, chứng chỉ kiểm định phương tiện đo; không tiến hành kiểm tra định kỳ phương tiện đo hoặc không lưu giữ hồ sơ kiểm tra; vệ sinh, bảo quản phương tiện đo chưa phù hợp.

Một số doanh nghiệp đã nhận thức được vai trò quan trọng hệ thống quản lý chất lượng trong việc nâng cao chất lượng sản phẩm, hàng hóa, dịch vụ thỏa mãn nhu cầu khách hàng và nâng cao hiệu quả của hoạt động quản lý, như Công ty Điện lực Quảng Bình, Công ty Cổ phần cấp nước Quảng Bình, Bệnh viện Hữu Nghị Việt Nam Cu Ba Đồng Hới. Tuy vậy, vẫn còn nhiều tổ chức vẫn chưa thực sự quan tâm và triển khai mạnh mẽ hoạt động này. Trong lĩnh vực công vụ chỉ có 7,7% tổ chức áp dụng, gần 72% cơ sở kinh doanh xăng dầu chưa hoàn thành việc áp dụng Hệ thống quản lý chất lượng (TCVN ISO 9001 hoặc ISO/TS 29001) theo quy định tại Thông tư số 15/2015/TT-BKHCN, nhiều bệnh viện cũng chưa triển khai thực hiện theo quy định tại Thông tư số 19/2013/TT-BYT.

Tình hình gian lận về đo lường đối với phương tiện đo: Nhìn chung hiện tượng gian lận về phương tiện đo ở hầu hết các lĩnh vực đã giảm xuống đáng kể. Hiệu quả của công tác

phổ biến, hướng dẫn, thanh tra, kiểm tra và thực hiện các biện pháp quản lý đã được thể hiện rõ trong các lĩnh vực như kinh doanh xăng dầu, kinh doanh vàng, kinh doanh vận chuyển taxi. Tuy nhiên, ở một số lĩnh vực nhiều vụ gian lận vẫn xảy ra đặc biệt trong lĩnh vực sử dụng điện, nước. Trong lĩnh vực kinh doanh điện số vụ gian lận được phát hiện năm 2015 là 204 vụ, truy thu gần 908 triệu đồng, năm 2016 phát hiện 95 vụ, truy thu 790 triệu đồng. Trong lĩnh vực kinh doanh nước sạch, năm 2015 phát hiện 41 vụ, truy thu 306 triệu đồng, năm 2016 phát hiện 22 vụ truy thu 162 triệu đồng. Trong lĩnh vực kinh doanh xăng dầu, cân ô tô vẫn tiềm ẩn nguy cơ gian lận công nghệ cao, khó phát hiện nếu thiếu nghiệp vụ chuyên sâu. Hành vi gian lận khi sử dụng cân đồng hồ lò xo diễn ra chủ yếu tại các chợ với các hình thức chủ yếu như phá niêm chì độ lại cân hoặc sử dụng các thủ thuật khi cân.

Trên cơ sở quy định của pháp luật và căn cứ thực trạng quản lý sử dụng phương tiện đo 2, nhiệm vụ đã đưa ra 4 nhóm giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả quản lý, sử dụng phương tiện đo, bảo vệ người tiêu dùng:

- Một là, *tăng cường thông tin, tuyên truyền nâng cao nhận thức về quản lý, sử dụng phương tiện đo nhóm 2.*

Tiếp tục phát huy có hiệu quả công tác tuyên truyền phổ biến pháp luật trong lĩnh vực đo lường nói chung và phương tiện đo nói riêng đến các tổ chức quản lý, sử dụng phương tiện đo và người tiêu dùng nhằm nâng cao hiểu biết về pháp luật về đo lường. Sử dụng nhiều hình thức tuyên truyền khác nhau tùy theo từng đối tượng nhằm tăng tính hiệu quả như: tổ chức các lớp tập huấn, ban hành công văn, phát hành bản tin về tiêu chuẩn đo lường chất lượng, thông tin qua trang web:

<http://skhcn.quangbinh.gov.vn>, chicuctdquangbinh.gov.vn, thực hiện phóng sự trên Đài Phát thanh Truyền hình Quảng Bình, tờ rơi, băng rôn, biểu ngữ... tập trung vào các đối tượng và nội dung sau:

Tuyên truyền, hướng dẫn xây dựng, áp dụng hệ thống quản lý chất lượng vào hoạt

động thuộc các lĩnh vực: kinh doanh xăng dầu, hoạt động công vụ, y tế...

Khuyến khích các doanh nghiệp, các tổ chức quản lý, sử dụng phương tiện đo áp dụng các công cụ, phần mềm quản lý phương tiện đo nhằm nâng cao hiệu quả quản lý, tiết kiệm chi phí, thời gian và nhân lực, đặc biệt trong các lĩnh vực cấp nước, y tế, kinh doanh vận chuyển taxi, các doanh nghiệp sản xuất...

Tổ chức lớp tập huấn, phổ biến quy định về quản lý, sử dụng phương tiện đo nhóm 2 tại Thông tư số 23/2013/TT-BKHCN theo từng nhóm đối tượng, trong đó tập trung vào một số nội dung và lĩnh vực như:

Phổ biến các quy định về các yêu cầu của cột đo xăng dầu như phê duyệt mẫu, kiểm định, thiết bị đóng ngắt, nhãn hiệu...; quy định tự kiểm tra định kỳ; trang bị ca đồng, bình đồng; quy định về sửa chữa cột đo; lộ trình trang bị thiết bị in chứng từ và yêu cầu của cột đo xăng dầu mới trang bị... đối với các doanh nghiệp kinh doanh xăng dầu.

Phổ biến các quy định về kiểm định phương tiện đo trước khi đưa vào sử dụng, thực hiện các biện pháp quản lý về đo lường như tự kiểm tra định kỳ, theo dõi, bảo quản, vận hành, phát hiện và xử lý các trường hợp phát sinh. Phổ biến các quy định về xử lý các hành vi vi phạm liên quan đến gian lận hoặc không tuân thủ các quy định trong quản lý, sử dụng phương tiện đo. Ngoài ra, cần tuyên truyền ý nghĩa của việc chấp hành quy định về đo lường trong hoạt động kinh doanh nhằm đảm bảo sự cạnh tranh lành mạnh, bảo vệ người tiêu dùng, tạo dựng uy tín lâu dài; xây dựng môi trường kinh doanh thân thiện, tạo niềm tin cho người tiêu dùng, thu hút và đem lại sự hài lòng cho khách du lịch, tạo công ăn việc làm, phát triển kinh doanh, tăng thu nhập một cách bền vững... theo định hướng đưa du lịch trở thành nền kinh tế mũi nhọn của tỉnh đối với các hộ gia đình kinh doanh tại các chợ, cửa hàng, đại lý sử dụng phương tiện đo.

Tuyên truyền vai trò rất quan trọng của phương tiện đo này trong việc đảm bảo an toàn của người công nhân, vận hành, an toàn hoạt

động của hệ thống máy móc thiết bị, góp phần duy trì sự ổn định về số lượng và chất lượng sản phẩm. Những sai hỏng của phương tiện đo này có thể gây ra hậu quả lớn khi xảy ra cháy nổ do không được cảnh báo chính xác, do vậy cần được kiểm soát một cách chặt chẽ, thường xuyên theo quy định đối với các đơn vị sử dụng áp kế.

Phổ biến vai trò của phương tiện đo nhóm 2 sử dụng trong hoạt động khám chữa bệnh liên quan trực tiếp đến người bệnh. Việc quản lý phương tiện đo không được chặt chẽ tuân thủ quy định, đặc biệt trong trường hợp sử dụng phương tiện đo không chính xác sẽ ảnh hưởng trực tiếp đến an toàn, sức khỏe, tính mạng người bệnh đối với các tổ chức hoạt động trong lĩnh vực y tế.

Tuyên truyền - thực hiện các phóng sự phát trên Đài Phát thanh - Truyền hình, viết bài phổ biến qua các trang báo, website, phát hành tờ rơi tại các nơi công cộng (đặc biệt tại các chợ, trung tâm thương mại)... với nội dung phổ biến các quy định của pháp luật đối với phương tiện đo, quyền và lợi ích của người tiêu dùng trong việc phản ánh, kiến nghị, khiếu nại tố cáo các vi phạm hoặc các dấu hiệu, hành vi gian lận về phương tiện đo. Vai trò của người tiêu dùng trong việc giám sát việc chấp hành quy định về quản lý phương tiện đo của các tổ chức, cá nhân. Tuyên truyền nâng cao ý thức trong việc theo dõi, sử dụng phương tiện đo, nhận thức về ý nghĩa của việc sử dụng phương tiện đo đảm bảo về đo lường đến quyền lợi không chỉ của bản thân mà của cả cộng đồng. Từ đó nâng cao trách nhiệm và hành động trong việc lên án các hành vi gian lận về đo lường đối với phương tiện đo, phản ánh kịp thời đến cơ quan có thẩm quyền những trường hợp vi phạm liên quan đến phương tiện đo. Mặt khác, nâng cao ý thức bảo vệ phương tiện đo của các đơn vị cung cấp (đặc biệt là công tơ điện, đồng hồ nước), chấp hành quy định sử dụng phương tiện đo, phổ biến quy định của pháp luật trong việc xử lý các hành vi gian lận can thiệp vào phương tiện đo của người sử dụng.

- Hai là, đẩy mạnh hơn nữa hoạt động đo lường.

Có cơ chế, chính sách của nhà nước để đủ sức kích thích, đẩy mạnh trong hoạt động đo lường thông qua các hoạt động đầu tư, xây dựng cơ sở vật chất, ứng dụng, nghiên cứu khoa học, công nghệ các hoạt động kiểm định, hiệu chuẩn, thử nghiệm đảm bảo chất lượng phù hợp với tiêu chuẩn quốc gia, tiêu chuẩn quốc tế. Nhất là cần có chính sách phù hợp đối với phát triển nhân lực tham gia hoạt động đo lường.

Có chính sách khuyến khích đầu tư, phát triển các công nghệ sản xuất phương tiện đo, chuẩn đo lường, hỗ trợ thích đáng cho các doanh nghiệp khởi nghiệp hoặc hoạt động trong lĩnh vực nghiên cứu, chuyển giao, sản xuất phương tiện đo, chuẩn đo lường. Đưa nội dung đào tạo, nghiên cứu, ứng dụng và phát triển công nghệ về đo lường vào các trường đại học, cao đẳng nhằm đào tạo nguồn nhân lực phục vụ cho yêu cầu ngày càng cao của phát triển và hội nhập kinh tế quốc tế đang diễn ra mạnh mẽ hiện nay. Các chính sách cần cụ thể, phù hợp để hỗ trợ, thúc đẩy hoạt động đo lường, tạo hành lang pháp lý để thực hiện có hiệu quả.

Khuyến khích các trường đại học, cao đẳng trên địa bàn đào tạo, phát triển nguồn nhân lực trong hoạt động đo lường, đẩy mạnh nghiên cứu khoa học, ứng dụng và phát triển công nghệ về đo lường.

Quy hoạch và xây dựng mạng lưới kiểm định, hiệu chuẩn, thử nghiệm trên địa bàn, đáp ứng nhu cầu kiểm định của các tổ chức, doanh nghiệp trên địa bàn và những lĩnh vực phục vụ quản lý nhà nước về đo lường. Khuyến khích các tổ chức kiểm định áp dụng các hệ thống quản lý chất lượng tiên tiến (TCVN ISO/IEC 17025) vào hoạt động.

- Ba là, nâng cao năng lực kiểm định phương tiện đo của các tổ chức kiểm định.

Đầu tư chuẩn đo lường, trang thiết bị kiểm định, hiệu chuẩn và đào tạo cán bộ kỹ thuật, nâng cao năng lực kiểm định, mở rộng khả năng kiểm định đối với một số loại phương tiện đo như: các phương tiện đo trong lĩnh vực

công vụ (các phương tiện đo sử dụng quan trắc môi trường, kiểm định xe cơ giới, thanh tra, kiểm tra), phương tiện đo đảm bảo an toàn, sức khỏe người dân (phương tiện đo điện não, phương tiện đo tiêu cự kính mắt, nhiệt kế điện tử, áp kế điện tử...) đáp ứng nhu cầu của các tổ chức, cá nhân sử dụng phương tiện đo, góp phần đảm bảo quyền lợi cho người tiêu dùng, an toàn, sức khỏe của người dân...

Nâng cao chất lượng phục vụ của hoạt động dịch vụ công trong kiểm định, hiệu chuẩn phương tiện đo; xác định hoạt động kiểm định phương tiện đo là khâu đầu tiên trong hoạt động quản lý phương tiện đo, các tổ chức kiểm định có trách nhiệm áp dụng các biện pháp kỹ thuật nhằm ngăn chặn các tác động làm sai lệch kết quả đo, hạn chế tình trạng gian lận về đo lường thông qua phương tiện đo. Thực hiện kiểm tra, rà soát hoạt động kiểm định phương tiện đo tại các tổ chức kiểm định, nhằm đảm bảo hoạt động kiểm định luôn tuân thủ chặt chẽ các quy định, quy trình.

Đề xuất thành lập và triển khai tổ kiểm định lưu động, kiểm định cân cho các hộ kinh doanh, tiểu thương tại các chợ trên địa bàn tỉnh trên cơ sở liên kết với ban quản lý các chợ, thực hiện kiểm định định kỳ mỗi năm một lần tại các chợ trên địa bàn tỉnh. Về lâu dài cần nghiên cứu xây dựng mạng lưới kiểm định cấp huyện đáp ứng kịp thời nhu cầu kiểm định tại địa phương.

- Bốn là, tăng cường quản lý nhà nước về phương tiện đo.

Phát huy vai trò công tác thanh tra, kiểm tra đối với phương tiện đo nhóm 2, tăng cường trao đổi, nắm bắt thông tin, bảo đảm có đầy đủ thông tin về các loại phương tiện đo đang được sử dụng trên địa bàn tỉnh. Phối hợp chặt chẽ giữa các cơ quan chức năng trong quá trình thực thi nhiệm vụ, kịp thời ngăn chặn các hành vi gian lận về đo lường. Hoạt động thanh tra, kiểm tra phải tuân thủ quy định của pháp luật, đồng thời tạo điều kiện thuận lợi cho các đơn vị cơ sở đảm bảo hoạt động sản xuất kinh doanh. Hướng hoạt động thanh tra, kiểm tra tập trung vào các ngành, nghề kinh doanh được xem là

“điểm nóng” của tình trạng gian lận về đo lường, chất lượng hiện đang được người tiêu dùng và dư luận quan tâm. Tập trung vào các phương tiện đo như: phương tiện đo sử dụng đảm bảo an toàn (áp kế), cân đồng hồ lò xo, phương tiện đo nhóm 2 trong y tế, cột đo xăng dầu, cân ô tô, đồng hồ nước lạnh tại các vùng nông thôn... Trước mắt, công tác thanh tra, kiểm tra cần tập trung vào các nội dung bao gồm: kiểm tra việc thực hiện quy định về phê duyệt mẫu đối với cột đo xăng dầu, cân ô tô, phương tiện đo nhóm 2 trong y tế và áp kế tại các tổ chức đang quản lý, sử dụng.

Xây dựng và duy trì tốt đường dây nóng (hoặc qua email, mạng xã hội) tiếp nhận phản ánh, kiến nghị từ các tổ chức, cá nhân liên quan đến các hiện tượng gian lận đo lường trên địa bàn. Chủ trì và phối hợp tổ chức thực hiện xác minh thông tin, xử lý vụ việc kịp thời, tạo niềm tin của nhân dân đối với các cơ quan nhà nước được giao nhiệm vụ quản lý trong lĩnh vực đo lường, đồng thời thông báo trên các phương tiện thông tin đại chúng để người tiêu dùng được biết và có tác dụng răn đe các đối tượng có ý định thực hiện hành vi gian lận.

Đẩy mạnh công tác đào tạo, tập huấn, trang bị đầy đủ kiến thức, chuyên môn, nghiệp vụ cho đội ngũ cán bộ làm công tác quản lý nhà nước về tiêu chuẩn đo lường chất lượng (như chuyên viên Chi cục Tiêu chuẩn Đo lường Chất lượng, chuyên viên và cán bộ phụ trách quản lý nhà nước về đo lường cấp huyện) nhằm đáp ứng yêu cầu thực tiễn trước tình trạng các hành vi gian lận về đo lường trong kinh doanh diễn ra ngày càng tinh vi hơn, phức tạp hơn.

Đầu tư, trang bị các phương tiện thiết yếu phục vụ cho công tác thanh tra, kiểm tra về phương tiện đo, phép đo, lượng của hàng đóng gói sẵn và kiểm tra đặc thù phát huy tốt chức năng, nhiệm vụ được giao.

Triển khai ứng dụng công nghệ thông tin, áp dụng các hệ thống quản lý chất lượng tiên tiến trong hoạt động quản lý tiêu chuẩn đo lường chất lượng nói chung và quản lý phương tiện đo nói riêng nhằm nâng cao hiệu lực, hiệu

quả hoạt động, góp phần hoàn thành nhiệm vụ được giao.

Tăng cường phối hợp với các địa phương trong việc thực hiện nhiệm vụ quản lý nhà nước về đo lường, trong đó phát huy vai trò, trách nhiệm của UBND cấp huyện, UBND cấp xã trong hoạt động tuyên truyền, phổ biến pháp luật về đo lường, tổ chức phối hợp thanh tra, kiểm tra, giải quyết khiếu nại tố cáo, xử lý vi phạm pháp luật về đo lường theo quy định.

3. Kết luận

Nhiệm vụ KH&CN đã đánh giá được hiện trạng quản lý, sử dụng các loại phương tiện đo nhóm 2 chủ yếu trên địa bàn tỉnh Quảng Bình. Trên cơ sở đó đã phân tích, ghi nhận những ưu điểm của công tác quản lý, sử dụng phương tiện đo và tổng hợp những hạn chế, những vấn đề còn bất cập trong công tác quản lý phương tiện đo. Qua đó đã đề xuất các nhóm giải pháp cụ thể nhằm nâng cao hơn nữa công tác quản lý nhà nước, cũng như cải tiến công tác quản lý phương tiện đo tại các đơn vị sử dụng quản lý, sử dụng phương tiện đo.

Trên cơ sở kết quả nghiên cứu, nhiệm vụ đề xuất, kiến nghị một số vấn đề như: bố trí kinh phí hợp lý để triển khai có hiệu quả các lớp tập huấn, phổ biến các quy định của pháp luật, phương pháp, kỹ năng, nghiệp vụ quản lý, sử dụng phương tiện đo rộng rãi đến các nhóm đối tượng khác nhau; bổ sung chính sách hỗ trợ doanh nghiệp trong công tác tập huấn và kiểm định phương tiện đo vào Chương trình Năng suất và Chất lượng sản phẩm hàng hóa của tỉnh tại Quyết định số 1461/QĐ-UBND ngày 23/6/2011 của UBND tỉnh Quảng Bình; triển khai đường dây nóng nhằm tiếp nhận phản ánh, kiến nghị từ các tổ chức, cá nhân đối với các hành vi gian lận phương tiện đo trên địa bàn; thành lập tổ kiểm định lưu động, thực hiện kiểm định cân đồng hồ lò xo tại các chợ, tập trung các chợ lớn tại thành phố Đồng Hới, thị xã Ba Đồn và các thị trấn trong tỉnh; quan tâm đầu tư, trang bị các phương tiện thiết yếu phục vụ cho công tác thanh tra, kiểm tra về phương tiện đo, phép đo, lượng của hàng đóng gói sẵn và kiểm tra đo lường đặc thù ■